

ZAVIČAJNI MUZEJ VARAŽDINSKE TOPLICE

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2014. GODINU

1. SAKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Za potrebe organiziranja izložbe povodom obilježavanja 100.-te godišnjice 1. svjetskog rata u Gradskom muzeju Varaždin pod nazivom „Narod u nevolji – Veliki rat na varaždinskom području“ Zavičajni muzej Varaždinske Toplice je tim povodom prikupio na teritoriju Grada Varaždinske Toplice i okolice povijesno-medicinsku i ostalu građu za potrebe postavljanja dijela postava izložbe vezane uz „Civilnu bolnicu Crvenog križa u Varaždinskim Toplicama od 1914.-1918.“. U suradnji s djelatnicima i medicinskim osobljem Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice izdvojena je stara povijesno-medicinska oprema iz depoa bolnice: 3 para drvenih štaka za invalide, 2 drvene hodalice za invalide i 3 medicinske metalne posudice za bolesnike. Za potrebe prikaza Civilne bolnice Crvenog križa iz Varaždinskih Toplica u periodu 1. svjetskog rata Gabriel Janušić iz Varaždinskih Toplica poklonio je Muzeju vojnu bajonetu. Dva metalna bolnička kreveta za pacijente poklonila je Specijalna bolnica iz Novog Marofa također za potrebe postavljanja spomenute izložbe Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice u Gradskom muzeju u Varaždinu.

1.6. Ustupanje

Za potrebe organiziranja izložbe povodom obilježavanja 1. svjetskog rata Zavičajnom muzeju Varaždinske Toplice posudila je gđa Adelhajda Ostović iz Varaždinskih Toplica porculansku figuru medicinske sestre s psom iz privatne zbirke.

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice posudila je Muzeju za potrebe organiziranja izložbe obilježavanja Prvog svjetskog rata 2 stara bolnička paravana s plahtom.

2.ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Tijekom 2014. godine izvršena je preventivna zaštita i čišćenje etnografske građe iz Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice u restauratorsko-preparatorskoj radionici za tekstil u Etnografskom muzeju Zagreb. Preventivno čišćenje izvedeno je na 34 predmeta; ženskim kompletima narodne nošnje u vidu košulja, podsuknja, pregača, pojasa, poculica, marama za glavu i marama za ramena, sukњa, prsluka i kaputića. Obrađen je i jedan muški komplet koji se sastojao od opleća, hlača, surine i čizma. Očišćeno je 7 stolnjaka, 4 ručnika, 2 šešira i jedna kožna torba. Ukupni iznos troškova radova u visini od 4.806,45 kn financirao je Zavičajni muzej Varaždinske Toplice iz vlastitih sredstava.

3.DOKUMENTACIJA

3.6. Hemeroteka

Tijekom 2014. godine prikupljeno je za muzejsku hemeroteku ukupno 217 članaka. Članci su prikupljeni iz lokalnih, regionalnih, stručnih i internetskih izvora (Varaždinske vijesti, Regionalni tjednik, Revija Varaždinske Toplice, Večernji list, Jutarnji varaždinski, internetski portali), svi su vezani uz povijest Varaždinskih Toplica, događaje tijekom godine u vidu gradskih, turističkih, muzejskih manifestacija kao i zanimljivosti iz zavičaja.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice tijekom 2014. godine sakupio je za knjižnicu od raznih ustanova i osoba ukupno 56 knjiga i časopisa. Dio prikupljene građe veže se uz znanstvene knjige i stručne časopise, kao i kataloge održanih izložba, zbirke pjesama ili stručne literature poput balneologije, arheologije, medicine, povijesti i sl.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Vanjski korisnici koristili su tijekom cijele kalendarske godine stručnu knjižnicu i fundus knjižne i muzejske građe za potrebe izrade raznih stručnih, znanstvenih i seminarskih radnji. Muzejski djelatnici izlazili su u susret pacijentima Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice s posudbom knjiga u vidu raznih časopisa i knjiga iz povijesti Varaždinskih Toplica i okolice.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice je izradio „Idejni projekt za uređenje galerijskog prostora za povremene izložbe Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice,“ u prostoru prizemlja Starog grada. Autorica idejnog projekta galerijskog prostora bila je Ana Dana Beroš, dipl. ing. arh. sa suradnicom Anom Coce, dipl. ing. arh. Autori stručnog muzejskog elaborata bili su: Želimir Laszlo konzervator savjetnik, Doroteja Živčec i Stanislav Novak. Izradu elektroinstalaterskog projekta za promjenjivu rasvjetu prilagodljivu potrebama pojedinih izložbi prema idejnom arhitektonskom projektu izradili su Doroteja Živčec, Želimir Laszlo i Stanislav Novak. Projekt elektroinstalacija za Zavičajni muzej Varaždinske Toplice izradio je Džemal Redžić, dipl. ing. el. Za potrebe uređenja galerijskog prostora u Muzeju Varaždinskih Toplica tvrtka „Conservum d.o.o“ u suradnji s gore navedenim stručnjacima i ravnateljicom Muzeja izradila je idejno rješenje projekta uređenja galerijskog prostora, zatim izvršena je izmjera, izrada i montaža sjenila na prozore (ukupno 8 komada) u budućem prostoru muzejske galerije u prizemlju Starog grada, kupljen i instalira je termo-higrometar, izrađeno je ukupno 15 komada okvira za izlaganje umjetnina na papiru, izrađen je novi vizualni identitet novog loga muzejske galerije Varaždinskih Toplica, izrađeni su potrebni postamenti prema arhitektonskom rješenju, zatim montažne vitrine s integriranom LED rasvjетom prema arhitektonskom rješenju i izvršen je potreban nadzor nad izvođenjem projekta i tehnička pomoć gore navedenih stručnjaka na muzejskom projektu uz suradnju ravnateljice Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice.

„Arhitektonska koncepcija uređenja galerijskog prostora Muzeja u Varaždinskim Toplicama za privremene izložbe počiva na fleksibilnosti i mobilnosti elemenata postava. U projektu su prikazane dvije konfiguracije postava-linearna i slobodna, no inačice su brojne. Vitrine,

modularnih dimenzija u tlocrtu 60 x 60 cm, 90 x 60 cm, 120 x 60 cm, postavljene su na kotačićima. Njihova visina varira, ovisno o umetanju elemenata izložbene ladice, kao i o visini staklenog zvona, 30 ili 60 cm. Izložbene površine u vitrinama osvijetljene su LED rasvjetom koja prodire kroz mlječno akrilno staklo. Osnovna galerijska rasvjeta riješena je linearно, šinom postavljenom na visini od 2.80 m, na koju se vješaju reflektori, koji mogu mijenjati kut i kadirati. Prijedlog ambijentalne rasvjete je postavljanje po četiri reflektora u svakom traveju češkog svoda. Vanjski zid galerije, i grijaća tijela na njemu, oblažu se drvenom maskom. Materijal je obloge kao i kod pomicnih elemenata, ukočena ploča, bojana u galerijsku neutralnu bijelu boju. Jedini akcent, osim svjetlećih površina na vitrinama, čine ladice u prirodnoj boji drvene ploče.“(Autorica: Ana Dana Beroš)

Projekt uređenja i opremanja galerije Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice provodio se na temelju programa kulturnog razvitka za 2014. g. na temelju investicijskog programa Ministarstva kulture RH u iznosu od 100.000,00 kn i finansijskom potporom Grada Varaždinske Toplice u iznosu od 41.436,07 kn. Druga faza radova predviđa se za realizaciju tijekom 2015. godine.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Za potrebe izložbe i stručnog kataloga pod nazivom „Klasični Rim na tlu Hrvatske: arhitektura – urbanizam - skulptura“ koja je bila održana u Galeriji Klovićevi dvori u Zagrebu posuđeni su iz stalnog arheološkog postava Zavičajnog muzeja sljedeći muzejski eksponati: reljef s prikazom tri nimfe nađen u arheološkim istraživanjima rimskog bazena u Varaždinskim Toplicama tijekom 2006.g., replika kipa božice Minerve medice s postamentom, kameni blokovi s reljefima ratnika i reljef s prikazima Europe i Amfitrite iz cijeline tzv. nimfea.

Za potrebe organizacije izložbe u Republici Sloveniji u Cankarjevom domu pod naslovom: „Aqua Iasae najnovejše rimske najdbe na območju Varaždinskih Toplica“ od 21. maja – 26. oktobra 2014.g., iz Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice posuđeni su sljedeći muzejski izlošci: mramorna ploča rimskog cara Konstantina, reljefna ploča sa prikazom nimfa otkrivena 1820. godine, reljefna ploča sa prikazom Europe i Amfitrite iz cijeline tzv. nimfea, reljefna ploča sa prikazom tri nimfe otkrivena tijekom istraživanja 2006. g. u izvođenju

rimskom bazenu kao i nekoliko fragmenata rimske arhitekture iz arheološke zbirke i lapidarija Muzeja.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima / 6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Spomenka Vlahović sudjelovala je na IV. stručno-znanstvenom skupu „Dr. Ivan Šreter“ u Lipiku 30. svibnja 2014. g. pod nazivom „Liječenje peloidom i vodom u fizikalnoj i rehabilitacijskoj medicini“ s predavanjem i stručnim radom pod naslovom „Izvori ljekovite vode i peloid s antičkog gledišta liječenja / Mineral springs and peloid clay from old age healing point of view“. Stručni rad objavljen je u knjizi izlaganja u organizaciji Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Lipik i Hrvatskog društva za balneoklimatologiju i prirodne ljekovite činitelje HLZ-a.

Ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović održala je stručno predavanje povodom održavanja izložbe „Narod u nevolji – Veliki rat na varaždinskom području“ u Gradskom muzeju Varaždin povodom obilježavanja 100.-te godišnjice Prvog svjetskog rata pod naslovom „Civilna bolnica Crvenog križa u Varaždinskim Toplicama od 1914.-1918.“ Istoimeni stručni tekst objavljen je u katalogu izložbe „Narod u nevolji - Veliki rat na varaždinskom području“ (str. 49-51). Kustosica Muzeja za potrebe postavljanja spomenute izložbe u Varaždinu odabrala je iz fundusa Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice tematsku povijesnu građu, dokumente i izradila za potrebe tiskanja kataloga izložbe kataloške jedinice.

Spomenka Vlahović objavila je tijekom 2014. godine stručni rad u Međunarodnom zborniku „Traditional pottery making from the ethnoarchaeological point of view- Scientific Research and Safeguarding of Intangible Heritage“ – National Museum Belgrad 2014., pod naslovom: „The construction of an experimental roman pottery kiln for replica roman ceramics on the Aquae Iasae archaeological site in Varaždinske Toplice (Croatia)“, str. 114- 117.

6.13. Ostalo

Kustosica Muzeja izradila je u 2014. g. stručno Izvješće za provedeni arheološki nadzor u Varaždinskim Toplicama koji se provodio zbog izvođenja radova na postavljanju srednje tlačnog plinovoda u ulicama Bregovitoj i Maršala Tita u Varaždinskim Toplicama. Investitor

radova bila je tvrtka „Termoplín d. d.“ iz Varaždina, a izvođač radova na terenu bila tvrtka „Jagić-obrt za tehničke instalacije, građevinarstvo i trgovinu“ iz Poljanca.

Kustosica muzeja izradila je stručno Izvješće za provedeni arheološki nadzor za potrebe uređenja glavnog broda Crkve sv. Martina Biskupa u Varaždinskim Toplicama. Investitor radova bio je župnik Stjepan Mostečak iz župe sv. Martina Biskupa u Varaždinskim Toplicama.

Kustosica Muzeja izradila je stručno arheološko Izvješće s rekognosciranja područja Općine Drenovec u svrhu zaštite i prijave novog arheološkog lokaliteta „Gradina Kukma“ Ministarstvu kulture RH i Konzervatorskom odjelu u Varaždinu.

Kustosica Muzeja izradila je za potrebe izvođenja stručnog programa gradske tradicionalne manifestacije u Varaždinskim Toplicama pod nazivom „Aquafest“ dva stručna programa koji su se odnosili na revitalizaciju i povjesni prikaz rimskih žrtva ljevanice i paljenice na arheološkom lokalitetu Aquae Iasae u Varaždinskim Toplicama s ciljem popularizacije i revitalizacije rimske kulture i tradicije antičkog lokaliteta iz Varaždinskih Toplica.

Stručna pomoć i konzultacije dane su također za potrebe izvođenja kulturno-turističkog programa na temu Rimljana, također je pružena i stručna pomoć raznim udružgama građana s teritorija Grada Varaždinske Toplice.

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

Ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović objavila je izvorni znanstveni rad pod nazivom „Dvije kripte iz Crkve svetog Martina Biskupa u Varaždinskim Toplicama/Two crypts from the Church of Bishop St. Martin in Varaždinske Toplice“ u Radovima Zavoda za znanstveni rad Varaždin u br. 25., Zagreb-Varaždin, 2014., (str. 451-477, UDK 726.821(497.523 Varaždinske Toplice).

U organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Zavoda za znanstveni rad u Varaždinu Spomenka Vlahović sudjelovala je u projektu znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem koji je bio održan 3. i 4. srpnja 2014. g. u palači Herzer u Varaždinu pod nazivom: „Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u Velikom ratu 1914.- 1918.“ Za potrebe znanstvenog skupa kustosica Muzeja održala je javno predavanje pod naslovom: „Razvoj i

djelovanje bolnice Crvenog križa u Varaždinskim Toplicama od 1914. do 1918. s posebnim osvrtom na poslijeratno razdoblje“. U Zborniku radova znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem u Varaždinu objavljen je iste godine i izvorni znanstveni rad kustosice pod nazivom „Razvoj i djelovanje bolnice Crvenog križa u Varaždinskim Toplicama od 1914. do 1918. s posebnim osvrtom na poslijeratno razdoblje“ (UDK 614.21:94(497.523 Varaždinske Toplice) „1914/1918, str.125-160.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. Tiskovine

U sklopu provedbe EU projekta pod akronimom „Rođenje Europe / Rojstvo Evrope“ koji djelomično financira Europska unija iz EFRR fonda u okviru Operativnog programa Slovenija-Hrvatska 2007.-2013. u kojem Zavičajni muzej Varaždinske Toplice sudjeluje kao partner na projektu tiskane i promovirane su dvije stručne brošure koje se odnose na provedbu edukativnih interaktivnih radionica za djecu temeljenih na antičkoj kulturi i civilizaciji arheološkog lokaliteta Aquae Iasae iz Varaždinskih Toplica. Tiskane i promovirane su dvije brošure: „Rimska keramička radionica“ i „Edukativna radionica“. Brošure su tiskane na tri jezika hrvatskom, slovenskom i engleskom.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom 2014. g. kustosica i ravnateljica Muzeja sudjelovala je u stručnom vodstvu za organizirane grupe posjetitelja od turističkih grupa iz Hrvatske i okolnih zemalja, do stručnih vodstva za grupe učenika, studenata, geologa, arheologa, planinara, umirovljenika i sl.

Specijalna vodstva održana su za potrebe prezentacije baštine Grada Varaždinske Toplice za visoke državne službenike i investitore na službeni poziv Grada Varaždinske Toplice i Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice.

11.2. Predavanja

Ravnateljica Muzeja Spomenka Vlahović povodom obilježavanja Noći muzeja 2014. g. u Varaždinskim Toplicama u Kino dvorani održala je stručno predavanje pod naslovom „Dodi i pogledaj kako se gradila replika rimske peći za keramiku na arheološkom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama“.

11.3. Radionice i igraonice

Tijekom 2014. godine kustosica i djelatnici Muzeja Varaždinskih Toplica organizirali su za grupe posjetitelja djece i učenika stručni muzejski program u vidu radionica i igraonica poznat pod nazivom „Rimske igre“ i „Rimska keramička radionica“ koji se izvodio u sklopu Zavičajnog muzeja Varaždinskih Toplica kao i na arheološkom lokalitetu Aquae Iasae u Varaždinskim Toplicama.

11.4. Ostalo

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice je u sklopu provedbe EU projekta akronima „Rođenje Europe“/„Rojstvo Evrope“ na arheološkom lokalitetu Aquae Iasae u Varaždinskim Toplicama 7. i 14. lipnja 2014. godine organizirao dvije interaktivne „Rimske keramičke radionice“ za djecu s ciljem popularizacije arheološke baštine spomenutog antičkog nalazišta iz Varaždinskih Toplica kao i s ciljem jačanja regionalnog identiteta i korištenja kulturne baštine u razvoju kontinentalnog kulturnog turizma Grada Varaždinske Toplice. Zadatak provedenih radionica na terenu bio je svim sudionicima pružiti uvid u antički svijet, a kreativnim pristupom i raznim likovnim tehnikama modeliranja i izrade uporabnih predmeta kod djece potaknuti i razviti interes za rimskom baštinom spomenutog područja. Radionice su održane s ciljem što bolje interpretacije, popularizacije i prezentacije kulturno-povijesne i arheološke baštine spomenutog antičkog naselja kao i stvaranja novog zanimljivog turističkog proizvoda ali i s ciljem povezivanja projektnog područja na teritoriju Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

Druga vrsta interaktivne radionice u sklopu provedbe EU projekta u Varaždinskim Toplicama održana je 13. prosinca 2014. godine u hotelu „Minerva“ u Varaždinskim Toplicama pod nazivom „Edukativna radionica“. Cilj ove radionice za djecu bio je prikazati djeci na zanimljiv i originalan način antički svijet običaje i kulturu, a kroz izričaj raznim likovnim

tehnikama dati sudionicima mogućnost doživljaja arheološke kulturne baštine Grada Varaždinske Toplice.

Sudionici radionice su tako mogli upoznati replike rimske djeće odjeće, obuće kao i replike rimske vojne opreme poput mača, štita i koplja. Djeca su naučila i nove rimske igre, a educirana su također o temi rimske zdrave kuhinje i hrane koju su mogli kušati u istoj.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice tijekom kalendarske 2014. g. odazivao se na razne kulturno-povijesne i turističke emisije s ciljem upoznavanja javnosti s projektima Muzeja koji su bili u tijeku, kao i o različitim povijesnim zbivanjima i zanimljivostima iz svakodnevnice Muzeja. Suradnja je ostvarena s VTV televizijom, HRT-televizijom, Radio Varaždin i Radiom Novi Marof.

12.4. Promocije i prezentacije

Zavičajni muzej Varaždinske Toplice prezentirao je svoju kulturno-povijesno baštinu u programu Međunarodne razmjene učenika u suradnji s Prvom gimnazijom Varaždin i Drugom gimnazijom Varaždin.

Prezentacija aktivnosti Muzeja u sklopu provedbe EU projekta akronima „Rođenje Europe“ realizirana je na gradskoj kulturno-turističkoj manifestaciji pod nazivom „Aquafest“ kao i na službenoj press konferenciji koja je bila održana u mjesecu maju 2014. godine u sklopu rimske bazilike na arheološkom lokalitetu za medije i tisak.

Promocija Muzeja, baštine Grada Varaždinske Toplice i provedenih planiranih aktivnosti Muzeja u sklopu provedbe EU projekta pod akronimom „Rođenje Europe / Rojstvo Evrope“ kontinuirano je provedena i prezentirana na izrađenom zajedničkom internetskom portalu spomenutog projekta na www.rodenje-europe.com.hr

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

	BROJ POSJETITELJA PO PROGRAMIMA											
VRSTE ULAZNICA (TIP POSJETITELJA) / upisati cijenu ulaznice: odrasli 20 kn, učenici, djeca, studenti i umirovljenici 15kn, predškolska djeca 10 kn	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI U SKLOPU EU PROJEKTA „Rođenje Europe“ 2014.	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DR. „Aquafest,“	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA Zavičajni muzej Varaždinske Toplice arheološki lokalitet Aquae Iasae	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA „Narod u nevolji“ Gradske muzeje Varaždin	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI Tradicijska kuća u V. Toplicama	OSTALI PROGRAMI (NAVESTI KOJI)	UKUPNO	
ODRASLI	153		153	100	300	150	100	450				
UČENICI, STUDENTI				350	150	50	100	250				
UMIROVLJENICI, OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA			665	50	100	100	150	100				
GRUPNI POSJETI (ODRASLI) - broj osoba	665		1559									
GRUPNI POSJETI (DJECA, UČENICI, STUDENTI) - broj osoba	1559								200			
GRUPNI POSJETI (UMIROVLJENICI) - broj osoba												
OBITELJSKA ULAZNICA - broj osoba												
BESPLATAN ULAZ	100		100									
OSTALO												
UKUPNO:												
VEUKUPAN BROJ POSJETITELJA:	2477		2477	500	550	300	350	800	200		5177	

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 10%
- lokalna samouprava: 85 %
- vlastiti prihod: 5 %

15.2. Investicije

Projekt uređenja i opremanja galerijskog prostora Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice program kulturnog razvitka Ministarstva kulture RH u visini od 100.000,00 kn, sufinanciranje programa od strane Grada Varaždinske Toplice u iznosu od 41.436,07 kn.

Projekt Muzeja preventivna zaštita etnografske građe Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice u visini od 4.806,45 kn iz vlastitog prihoda.

Provedba aktivnosti na EU projektu akronima „Rođenje Europe“ u kojem sudjeluje Zavičajni muzej Varaždinske Toplice kao partner na projektu u iznosu od 203.082,00 kn.